ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **A. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2020, č. j. OAM-1103/ZA-ZA12-HA12-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2022, č. j. 32 Az 66/2020-58,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2022, č. j. 32 Az 66/2020-58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2020, č. j. OAM-1103/ZA-ZA12-HA12-2018, kterým žalovaný rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Ze spisového materiálu vyplývá, že dne 21. 12. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Sdělil, že je státním příslušníkem Pákistánské islámské republiky, domluví se v jazyce urdu a paštu a jeho hlavním jazykem je kohistánština. Ve vlasti byl naposledy v roce 2018 a do České republiky se dostal přes Írán, Turecko, Řecko a následně kamionem ze Srbska. Důvodem jeho vycestování byla hrozba zabití ze strany rodiny dívky, se kterou byl viděn na ulici. Tato dívka byla její rodinou zavražděna na základě rozhodnutí místní rady starších, tzv. džirgů, a podle tohoto rozhodnutí měl být zabit i on. Následně žalobce čelil dvěma útokům ze strany neznámých

osob, patrně příbuzných zabité dívky. Žalobcova rodina se po prvním útoku obrátila na policii, která však ve věci neučinila žádné kroky. Po druhém útoku již policii on ani nikdo z jeho rodinných příslušníků nekontaktoval a rozhodl se ze země původu odejít. Hrozba zabití by pak dle názoru žalobce nebyla eliminována pomocí vnitřního přesídlení. Při prvním pohovoru uvedl, že si při poskytnutí údajů k žádosti plně nerozuměl s afghánským tlumočníkem, a upřesnil některé dříve uvedené informace, zejména pak data některých událostí a datum svého narození, které v době poskytování údajů k žádosti neznal. V rámci doplňujícího pohovoru pak žalobce poskytl údaje o své rodině. Uvedl, že jeho bratr A. byl zabit, neboť žalobce v této věci zastupoval u soudu, a další bratr N., jakož i bratranec A. byli zavražděni taktéž kvůli cti, avšak jejich zabití s případem žalobce nesouviselo. Žalobce předložil pět internetových odkazů, které obsahovaly videozáznamy týkající se vražd ze cti. Ani jeden z popisovaných případů se netýká přímo žalobce, jeden z nich však popisuje případ zavražděných N. a A. a další dva se pak týkají A. Při prvním pohovoru žalobce uvedl, že jeho rodině ze strany rodiny dívky nic nehrozí. Tuto nesrovnalost vysvětlil při druhém pohovoru tak, že byl při prvním pohovoru přítomen jiný tlumočník, který informaci o zabití jeho dvou příbuzných patrně nezachytil.

[3] Žalovaný založil své rozhodnutí, pokud jde o neudělení azylu pro pronásledování dle § 12 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona, na několika důvodech, který každý obstojí samostatně. Žalovaný předně zhodnotil žalobcovu výpověď jako nevěrohodnou, v důsledku čehož učinil závěr, že žalobce neprokázal hrozbu pronásledování (vzniku vážné újmy). Dále uvedl, že i kdyby posoudil žalobcovu výpověď jako věrohodnou, nebylo by jednání soukromých osob, jehož se obává, přičitatelné státu, neboť žalobce nevyužil nástrojů vnitrostátní ochrany, které jsou obecně v zemi původu dostupné, jak vyplývá ze zpráv o zemi původu. A dále bez bližší argumentace poukázal na možnost vnitřní ochrany (přestěhování v rámci země původu).

[4] Pokud jde o první důvod neudělení azylu i doplňkové ochrany, tj. nevěrohodnost žalobcovy výpovědi, ten spatřoval žalovaný v několika okolnostech. Při prvním pohovoru, který se uskutečnil dne 6. 2. 2019, žalobce uvedl, že situace jeho rodiny v zemi původu je normální, jeho příbuzným nic nehrozí, neboť krevní msta se týká výlučně žalobce. Při seznámení s podklady rozhodnutí dne 14. 7. 2020 žalobce uvedl, že kvůli krevní mstě byli zabiti 3 jeho bratři, přičemž se jedná o problém zcela jiného rozsahu (třenice mezi kmeny). Dne 12. 8. 2020 žalobce uvedl, že nepřátelství mezi oběma rodinami pokračuje, ovšem jeho příbuzným nic nehrozí, neboť krevní msta směřuje jen vůči němu. Žalovaný shrnul, že zatímco žalobce napřed tvrdil, že se jedná pouze o jeho vlastní problém, posléze uvedl, že se jedná o dlouhodobý problém celé rodiny, navíc medializovaný. V posledku opět své tvrzení korigoval tak, že jde pouze o jeho vlastní problém. V této souvislosti žalovaný přistoupil k vyhodnocení internetových odkazů předložených žalobcem, k nimž žalobce při doplňujícím pohovoru dne 12. 8. 2020 vypověděl, že tyto zprávy se týkají příběhu krevní msty vyhlášené vůči jeho vlastní rodině. Podle zprávy obstarané žalovaným se tento medializovaný případ týká zavražděného A., jehož otec zemřel před 20 lety. Nejedná se tedy o žalobcova bratra A., jejichž otec je stále živ a jejichž sourozenci se jmenují jinak než sourozenci zavražděného A. Žalovaný z toho učinil závěr, že se žalobce snažil doložením konkrétního medializovaného případu vygradovat svůj vlastní azylový příběh a dosáhnout

pozitivního rozhodnutí ve věci své žádosti. To však zásadně narušuje žalobcovu věrohodnost.

[5] Další rozpor spočívá v tvrzení, kdy žalobce opustil zemi původu. Nejprve tvrdil, že odešel v lednu či únoru 2018, později uvedl, že zemi původu opustil až v dubnu či květnu 2018. K útokům na jeho osobu došlo v dubnu nebo květnu 2018, tedy asi 10 dní po zabití jeho kamarádky. Dne 12. 8. 2020 svoji výpověď zcela změnil a uvedl, že k zabití kamarádky došlo již v roce 2016 nebo 2017, a to v zimě (nikoliv na jaře, jak tvrdil dříve). Při prvním pohovoru uvedl jméno zabité dívky, při druhém pohovoru tvrdil, že ho zapomněl. Navíc nezná její příjmení, ačkoliv rodina dívky znala spoustu informací o žalobci, mj. kde ho najít a pokusit se ho zabít. Zmocněnkyně žalobce tvrdila, že v dané oblasti lidé neznají jména jiných lidí či data narození. K tomu žalovaný namítl, že sám žalobce jméno zavražděné dívky při prvním pohovoru zmínil. Rozporuplně žalobce hovořil i o své snaze vyhledat ochranu v zemi původu. Nejprve se snažil navodit dojem, že se osobně obrátil na policii, která však nic neučinila. Posléze v rámci stejného pohovoru tvrdil, že se na policii neobrátil, neúspěšně se o to pokusila jeho rodina. Rovněž tvrzení, že neví, kdo na něj útočil, je v rozporu s tvrzením, že zmínění útočníci pocházeli z obce P.

[6] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V prvé řadě žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. S touto námitkou se krajský soud neztotožnil. Dále žalobce namítal, že žalovaný vyvodil z nedostatečně a nesprávně zjištěného stavu věci nesprávné závěry o věrohodnosti jeho tvrzení a o neexistenci azylově relevantního nebezpečí. Této námitce krajský soud přisvědčil. V odůvodnění rozsudku uvedl, že si žalovaný neopatřil dostatek informací o zemi původu, především co se týká podrobnějších informací ohledně krevní msty a vražd ze cti v Pákistánu, zejména s ohledem na specifika horských oblastí jako je Kohistán, a jak se s podobnými případy v těchto oblastech vypořádávají státní orgány. Krajský soud byl toho názoru, že žalovaný pouze přejal obecné informace o zemi původu a nesnažil se je konfrontovat s dalšími, podrobnějšími informacemi, které do dané problematiky rovněž spadají. Ve spisové dokumentaci chybějí jakékoli konkrétnější informace o zemi původu, které by mohly být relevantní pro posouzení žádosti.

[7] Krajský soud v rozsudku citoval zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v Pákistánu za rok 2019, ze které vyplývá, že tzv. džirgy stále fungují zejména na pákistánském venkově paralelně vedle státních orgánů a ukládají tresty smrti ve věcech, ve kterých to oficiální zákony Pákistánu nedovolují. Vraždy ze cti jsou sice kvalifikovány jako trestné činy, mnohé z nich však zůstávají neoznámeny, nepotrestány, nebo je viníkovi umožněno ze strany státních orgánů uprchnout. Tyto informace žalovaný při svém rozhodování nebral v potaz, stejně tak ani řádně nepodložil své závěry ohledně možnosti obrátit se na státní orgány v případě ohrožení ze strany soukromých osob a možnosti vnitřního přesídlení.

[8] Příběh žalobce označil krajský soud v jeho základních bodech za konzistentní. Uznal však, že se žalobce propojením svého příběhu s jím předloženým medializovaným příběhem dopustil účelového jednání a gradace. Základ příběhu však zůstal během

správního řízení stejný a účelovost či nepravdivost některých žalobcových tvrzení na tom nic nemění, naopak tyto příběhy mohou pomoci lépe dokreslit, jak pákistánské úřady s případy vražd ze cti zachází. Žalobce ostatně sám uvedl, že tyto případy mají zejména poukázat na situaci v Pákistánu ohledně vykonávání vražd ze cti a jejich nedostatečný postih ze strany státních orgánů. Žalovaný měl dle názoru krajského soudu tyto informace zasadit do kontextu celého případu, což neučinil. Jelikož žalovaný neshromáždil dostatek podkladů pro posouzení žádosti, zejména pak informací o zemi původu, nemohl žalovaný žalobcovy výpovědi objektivně zhodnotit. Soud tedy žalovanému uložil povinnost opětovně posoudit žádost žalobce, a to s ohledem na nově zjištěné informace o zemi původu, které si žalovaný obstará.

II. Obsah kasační stížnosti

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti uvedl, že se žádostí žalobce zabýval věcně, a tudíž ho na jeho právech nezkrátil. Nashromáždil do spisu dostatek relevantních podkladů, snažil se odstranit rozpory ve výpovědích žalobce i pomocí doplňujícího pohovoru a zabýval se i videozáznamy, které žalobce předložil k prokázání svých tvrzení. Stěžovatel citoval judikaturu NSS týkající se břemene tvrzení a břemene důkazního ve vztahu k výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu, jejíž věrohodnost je pro posouzení žádosti stěžejní (rozsudky č. j. 4 Azs 83/2008-69 ze dne 29. 5. 2009, č. j. 5 Azs 22/2003-41 ze dne 18. 12. 2003, č. j. 9 Azs 1/2013-38 ze dne 20. 6. 2013 a č. j. 3 Azs 23/2013-23 ze dne 20. 1. 2014). Stěžovatel taktéž poukázal na rozdělení důkazního břemene mezi správní orgán a žadatele, kdy odpovědnost zjistit reálie o zemi původu leží na správním orgánu, a žadatel musí naopak unést důkazní břemeno stran důvodů žádosti, které se týkají výlučně jeho osoby. Dle názoru stěžovatele žalobce břemeno tvrzení a břemeno důkazní neusnesl. Stěžovatel uvedl, že si je vědom judikatury, podle níž mu pro posouzení žádosti mají stačit informace obsažené ve výpovědi žadatele, pokud žadatel nedisponuje důkazy potřebnými k prokázání svých tvrzení. Výpovědi žalobce však obsahovaly nesrovnalosti, které rozporovaly mj. informace, jež si stěžovatel o zemi původu obstaral. Tvrzení žalobce tedy nemohou vypovídat o reálnosti hrozby ze strany soukromých osob v zemi původu, neboť trpí vnitřní rozporností. Neobsahují žádné věrohodné indicie, že v zemi původu opravdu nastala situace, která žalobce donutila vycestovat. Žalobce navíc nepředložil žádné důkazy, které by jeho tvrzení mohly podložit. Stěžovatel shledal výpověď žalobce natolik nevěrohodnou, že považoval další vyhledávání informací o situaci v zemi jeho státní příslušnosti za nadbytečné.

[10] Stěžovatel shledal rozporuplnými, vágními, nelogickými či nepřesvědčivými zejména informace, které žalobce uvedl o své rodině (jako např. neznalost příjmení matky, věku rodinných příslušníků, nebo počtu příbuzných zasažených krevní mstou), o zavražděné dívce (znalost a následná neznalost jejího jména), skutečnosti týkající se vyhledání pomoci u pákistánské policie, či informace o totožnosti útočníků, kteří se žalobce snažili v zemi původu zabít. Dále stěžovatel uvedl, že není zřejmé, proč žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepožádal již při první možné příležitosti na území Řecka jakožto bezpečné země. Jeho výpověď je dle názoru stěžovatele vykonstruovaná, což

dokládá i snaha žalobce pomocí jiného medializovaného případu vygradovat svůj vlastní azylový příběh, a uměle tak zvýraznit míru rizika, které mu při návratu do země původu hrozí. Příběh žalobce vyhodnotil jako zjevně smyšlený, a nepovažuje proto nadále za vhodné a hospodárné shromažďovat další podklady. Žalobce je dle slov stěžovatele dospělý, svéprávný a zdravý mladý muž, který zvládl komplikovanou cestu z Pákistánu až do České republiky, a tudíž měl být schopen i s ohledem na finanční pomoc poskytnutou ze strany příbuzných vyhledat pomoc u pákistánských státních orgánů nebo využít možnosti vnitřního přesídlení.

[11] Krajský soud dle názoru stěžovatele nerespektoval judikaturu, dle níž je třeba při posuzování žádosti vycházet z konkrétních a individuálních okolností případu, jak vyplývá např. z usnesení NSS ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015-28. Soudu k jeho závěru stačilo žalobcovo původní vágní tvrzení, jehož věcná platnost však v průběhu řízení značně degradovala. Krajský soud zcela pominul účelovost žalobcova jednání, nerespektoval tedy individuální stránku věci, a bez srozumitelného zdůvodnění prohlásil žalobcovu výpověď za věrohodnou a postup stěžovatele za nesprávný, resp. nedostatečný. Stěžovatel dále uvedl, že soud nesprávně vyhodnotil důkazní váhu žalobcem předložených videí. Žalobce totiž nesprávně identifikoval osoby, které v jednom z nich vystupují, jako své příbuzné, což vyvrací věrohodnost dalších jeho sdělení. Soud tedy kromě toho, že nerespektoval dosavadní relevantní judikaturu, pochybil při výkladu hmotného a procesního práva a jeho rozsudek je pro nedostatek právních a skutkových důvodů nepřezkoumatelný.

[12] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele jedná zaměstnankyně, která má vysokoškolské právnické vzdělání potřebné k výkonu advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[14] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, které jsou v řízení před krajským soudem rozhodovány specializovaným samosoudcem, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[15] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní

judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[16] V rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, Nejvyšší správní soud upřesnil, že při posuzování přijatelnosti kasační stížnosti žalovaného, u něhož pojmově nemůže být splněna podmínka přesahu vlastních zájmů, postačí hodnotit, zda se krajský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně zda nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu.

[17] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu týkajícími se dostupnosti účinných vnitrostátních nástrojů ochrany před krevní mstou a možnosti vnitřní ochrany.

[18] Závěr o možnosti řešit problémy v zemi původu vnitřním přesídlením vyžaduje důkladnou analýzu čtyř základních okruhů skutečností: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Na zjišťování těchto skutečností stěžovatel zcela rezignoval, neopatřil k tomu relevantní podklady ani neučinil žádná skutková zjištění, která by mohla být podkladem pro hodnocení, zda je žalobci dostupná možnost ochrany formou vnitřního přesídlení. Krajský soud tedy správně uvedl, že závěr stěžovatele o možnosti řešit problémy vnitřním přesídlením, je zcela nepodložený.

[19] Stejně tak stěžovatel neshromáždil dostatek podkladů pojednávajících o faktické dostupnosti a reálné efektivnosti vnitrostátních mechanismů k ochraně osob ohrožených krevní mstou, a to ve venkovských oblastech, ve kterých je rozšířena autorita rad starších (džirgy). Stěžovatelem opatřené zprávy o zemi původu pouze obecně popisují základní rysy právní úpravy těchto mechanismů, ale vůbec se nezabývají jejich skutečným uplatňováním a efektivitou, a to navíc v odlehlých oblastech, v nichž fungují tradiční struktury kmenového života. Závěr stěžovatele, že žalobce může v zemi původu (v oblasti svého bydliště) využít efektivních prostředků ochrany před hrozbou krevní msty, nemá oporu ve spise. Lze doplnit, že žadatel není povinen vyčerpat vnitrostátní prostředky ochrany, pokud nejsou reálně dostupné či efektivní. Stěžovatel tedy nemůže žalobci vytýkat, že se neobrátil na státní orgány, pokud neprokázal, že v oblasti, ve které žalobce bydlel, jsou takové prostředky fakticky dostupné a účinné.

[20] Zbývá tedy posoudit poslední důvod, pro nějž krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele a proti němuž směřuje kasační stížnost především. Jádrem neshody mezi posouzením věci stěžovatelem a krajským soudem je otázka věrohodnosti výpovědi žalobce, a to i ve vztahu k informacím, které stěžovatel shromáždil o zemi původu.

[21] Dokazování v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany má svoje specifika. Podle § 49a odst. 1 zákona o azylu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Mezi podklady pro vydání rozhodnutí patří dle § 23c zákona o azylu především žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, protokol o pohovoru a přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu.

[22] Pokud jde o důkazní povinnost žadatele o mezinárodní ochranu, obecně platí, že není jeho povinností, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí; je naopak povinností žalovaného, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57).

[23] To koresponduje čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle něj nevyžadují tvrzení žadatele důkazy, pokud:

a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil;
b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí;
c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele;
d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil;
e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.

[24] Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 2. 12. 2014 ve věci C-148/13 až C-150/13 dovodil, že pokud nejsou splněny všechny podmínky vyjmenované v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, může tvrzení žadatele vyžadovat důkazy (viz odst. 51 a 58). Podmínky vymezené v uvedeném článku tak musí být splněny kumulativně.

[25] Z usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, vyplývá, že „*žadatele stíhá břemeno tvrzení, které je dále doplněno i důkazním břemenem, které je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Ten je taktéž povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů.*“ Z rozsudku NSS ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, se podává, že „*stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho*

osoby“. V rozsudku ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, NSS vyslovil názor, že *„[j]edním ze znaků azylového řízení je důkazní nouze na straně žadatele, který běžně nemá k dispozici dostatečné podklady k tomu, aby zcela prokázal svůj azylový příběh. Věrohodná výpověď žadatele je proto dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby. Pokud má správní orgán ohledně předestřeného příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele vyvracejí či zpochybňují.*“ Z těchto judikatorních závěrů vyplývá, že správní orgán musí v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu unést důkazní břemeno týkající se informací o zemi původu žadatele, přičemž tyto informace musí splňovat vysoký standard objektivity a průkaznosti. Věrohodnost výpovědi žadatele je pak posuzována mimo jiné ve světle těchto informací. Je potom na správním orgánu, aby v případě pochybností prokázal, že žadatelem poskytnutá výpověď není stran věrohodnosti dostatečná.

[26] V rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015-27, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet. Na posuzování věrohodnosti dílčích tvrzení žadatele se vztahuje standard přiměřené pravděpodobnosti. Žalovaný tedy může zcela vyloučit z posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly – neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo. Jiná situace nastává, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; pouze v tomto případě může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a další tam citovanou judikaturu).*“

[27] Významem věrohodnosti výpovědi žadatele v azylovém řízení se Nejvyšší správní soud zabýval v mnohých svých rozhodnutích. V rozsudku ze dne 13. 6. 2016, č. j. 1 Azs 111/2016-32, uvedl, že *„pokud je byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, správní orgán nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.*“ V rozsudku ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 14/2013-32, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že posouzení věrohodnosti žadatelovy výpovědi se musí řídit zásadou „benefit of doubt“, tj. „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“.

[28] Z rozhodnutí stěžovatele vyplývá, že při posuzování žalobcovy žádosti dospěl k závěru, že žadatel je ve všech relevantních aspektech své žádosti nevěrohodný. Na podkladě toho pak uzavřel, že žalobce neprokázal existenci odůvodněných obav z pronásledování ani hrozby vážné újmy. Nepostačuje totiž, že podle zpráv o zemi původu obecně dochází k případům vražd ze cti a krevní msty, jestliže žalobce věrohodnou výpovědí neprokázal, že se ho tento fenomén přímo týká.

[29] Žalobcovu věrohodnost je zapotřebí s ohledem na okolnosti daného řízení testovat především z hledisek uvedených v čl. 4 odst. 5 písm. c) a e) kvalifikační směrnice.

Stěžovatel sice v kasační stížnosti poukazuje i na podmínku upravenou v čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice a namítá, že žalobce nepodal žádost v Řecku, tedy bezprostředně poté, co se dostal do bezpečného státu garantujícího mezinárodní ochranu. Stěžovatel ovšem zcela opomenul, že ve svém rozhodnutí se tomuto aspektu nevěnoval, tedy především nezhodnotil žalobcova tvrzení, že se opakovaně v Řecku pokoušel podat žádost o mezinárodní ochranu (dokonce popsal, jak lze v Řecku žádost podat), ovšem bezvýsledně.

[30] Výkladem čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice a vymezením kritérií posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se zabývá příručka EASO (Evropského azylového podpůrného úřadu) *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System* z roku 2018 (dále jen „příručka“). Mezi základní kritéria posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele patří její vnitřní konzistence, vnější konzistence, dostatečná podrobnost a plausibilita. Pomocným (doplňkovým) kritériem je způsob vystupování žadatele (tedy ty aspekty výpovědi, které se netýkají jejího obsahu).

[31] Výpověď je vnitřně konzistentní, pokud žadatel svůj základní příběh podává shodně po celou dobu řízení, a to přestože některé jeho aspekty jsou nejisté či vzbuzující otázky. To platí pouze za předpokladu, že tyto drobné nepřesnosti či „pozoruhodnosti“ nepodrývají věrohodnost žádosti jako takové. Při posuzování všeobecné věrohodnosti žadatele nelze očekávat, že bude po celou dobu řízení uvádět naprosto totožné časové a dějové aspekty svého příběhu. Po žadateli nelze požadovat, aby si zcela přesně po celou dobu vybavil časy, data a okolnosti. Tato jistá benevolence ve vztahu k líčení azylového příběhu má ovšem své meze. Problém nastává v okamžiku, kdy žadatel podává informace způsobem, který zavdá důvod závažně pochybovat o pravdivosti líčení událostí. V této situaci musí žadatel poskytnout uspokojivé vysvětlení rozporů v jeho výpovědi. Závažné pochybnosti o věrohodnosti zakládá též to, že žadatel uvede určité skutečnosti až s časovým odstupem, ledaže je schopen tuto okolnost vysvětlit. Je třeba poukázat na to, že vyřazení určitých skutečností z azylového příběhu z důvodu nekonzistence výpovědi neznamená, že tím je automaticky zpochybněn základ celého příběhu. Dále je nezbytné zdůraznit, že konzistence výpovědi není nutně indikátorem věrohodnosti, neboť to může v některých případech být známkou toho, že nepoctivý žadatel se svůj příběh „dobře naučil“. Výpověď žadatele je zapotřebí konfrontovat s listinnými důkazy, které předložil na podporu svých tvrzení.

[32] O vnější konzistenci výpovědi jde tehdy, pokud příběh (tvrzení) je v souladu s všeobecnými informacemi, zprávami o zemi původu, informacemi poskytnutými třetími osobami (např. rodinnými příslušníky), lékařskými zprávami atd.

[33] Pokud jde o detailnost příběhu, lze obecně legitimně vyžadovat, aby žadatelova výpověď byla dostatečně podrobná ohledně stěžejních okolností příběhu. Přitom je nicméně třeba zohlednit řadu individuálních okolností, které mohou způsobit, že žadatel není schopen uvést požadované podrobnosti (vzdělání, psychický stav, sociokulturní faktory, zranitelnost atd.).

[34] Plausibilita výpovědi souvisí s pravděpodobností či uvěřitelností tvrzených skutečností. Vychází z toho, co lze považovat za očekávatelný, uvěřitelný, pravděpodobný běh událostí. Hodnocení tohoto aspektu může být ovlivněno kulturou, jazykem a tradicemi. Závěr o nevěrohodnosti žadatele by neměl být založen na domněnkách či spekulacích. Plausibilita výpovědi se částečně překrývá s vnitřní i vnější konzistencí výpovědi. Je potřeba ji posuzovat s ohledem na žadatelovo zázemí, vzdělání, pohlaví a kulturu.

[35] Krajský soud dospěl k závěru, že nedostatek skutkových zjištění stěžovatele, učiněných na základě zpráv o zemi původu a týkajících se rozšířenosti krevní msty a dostupnosti prostředků ochrany, neumožňuje učinit spolehlivý závěr o věrohodnosti žalobcovy výpovědi. Z toho důvodu má krajský soud za potřebné doplnit dokazování.

[36] Závěr krajského soudu se evidentně týká složky vnější konzistence žalobcovy výpovědi, tedy posouzení souladu mezi výpovědí a reáliemi v zemi původu. Jinými slovy jde o to, zda žalobcova tvrzení o hrozbě, které čelí v zemi původu, nejsou v rozporu se situací v této zemi. Stěžovatel však nezaložil svůj závěr o celkové nevěrohodnosti žalobce na tom, že by jeho výpověď byla v rozporu se zprávami o zemi původu. Stěžovatel naopak z těchto zpráv zjistil, že v zemi původu skutečně stále dochází k vraždám ze cti a krevní mstě. Stěžovatel toliko usoudil, že žalobce může v zemi původu vyhledat u státních orgánů pomoc. Zprávy o zemi původu a z nich učiněné závěry nicméně nepoužil jako argument nevěrohodnosti základu žalobcova příběhu (takto postupoval pouze ve vztahu k dílčímu tvrzení o zabití žalobcova bratra A.). Stěžovatel založil závěr o nevěrohodnosti žalobce na aspektu vnitřní konzistence příběhu.

[37] Za této situace lze zcela přisvědčit stěžovatelově argumentaci v kasační stížnosti, že by bylo nadbytečné doplňovat dokazování dalšími, podrobnějšími zprávami o zemi původu. Ty by totiž nemohly nic změnit na závěru o nevěrohodnosti žalobce z důvodu vnitřní nekonzistence jeho výpovědi.

[38] Pokud jde o hodnocení vnitřní konzistence žalobcova příběhu, krajský soud dospěl k závěru o věrohodnosti jeho základů. To odůvodnil tím, že žalobce po celou dobu správního řízení líčil základní linku příběhu shodně. Takové vyhodnocení vnitřní konzistence ovšem nelze považovat za dostatečné, neboť jak plyne z výše shrnutého obsahu příručky, udržení totožnosti základní linky příběhu po celou dobu řízení samo o sobě nemusí dokládat její věrohodnost, nýbrž pouze dobré „naučení se“ příběhu. Krajskému soudu je třeba vytknout, že se nevypořádal s jednotlivými argumenty stěžovatele, pokud jde o povahu rozporů ve výpovědi žalobce.

[39] Stěžovatel poukazoval mimo jiné na rozpory, pokud jde o určení časového období, kdy došlo k událostem, kvůli nimž žalobce opustil zemi původu. Žalobce přicestoval do České republiky dne 20. 12. 2018. Dne 2. 1. 2019 poskytl stěžovateli údaje k žádosti o mezinárodní ochranu a uvedl, že v zemi původu byl naposledy v roce 2018, přesněji to nevěděl. Dne 6. 2. 2019 s ním byl proveden pohovor za přítomnosti tlumočníka, o němž prohlásil, že mu dobře rozumí, mluví s ním rodným jazykem. Vypověděl, že zemi původu opustil v lednu či únoru 2018. Krátce poté, co hovořil v rodné vesnici s dívkou, byla tato

dívka zavražděna na základě rozhodnutí džirgy a několik dní nato na něj poprvé zaútočili příbuzní této dívky a opět jen několik dní poté došlo k druhému útoku. Tyto útoky časově situoval do měsíce dubna či května 2018. Byl upozorněn na nesoulad v časových údajích (doba útoků a doba vycestování ze země původu), načež setrval na tvrzení, že vycestoval po druhém napadení někdy v dubnu či květnu 2018. Současně uvedl, že po prvním napadení požádal o vydání cestovního dokladu, čekal na jeho vydání asi měsíc, ale jakmile došlo k druhému napadení, již více nečekal a vycestoval bez cestovního dokladu. Dne 1. 10. 2019 předložil žalobce stěžovateli kopii občanského průkazu a kopii cestovního dokladu, které obstaral na žádost stěžovatele od své rodiny. Z kopie cestovního dokladu vyplývá, že byl vydán dne 14. 9. 2017.

[40] Rok a půl po prvním pohovoru byl s žalobcem proveden opakovaný pohovor dne 12. 8. 2020, a to za přítomnosti stejného tlumočníka jako u prvního pohovoru. Vypověděl, že dívka, kvůli které je ohrožen krevní mstou, byla zabita v roce 2016 nebo 2017, byla zima, hodně sněžilo, mohlo to být na přelomu roku 2016 a 2017. Stěžovatel jej upozornil, že při předchozím pohovoru uvedl, že se to stalo na jaře 2018. Na to žalobce reagoval, že již minule říkal, že to přesně neví. Myslí si, že to bylo v roce 2016 nebo 2017.

[41] Ačkoliv se stěžovatel snažil odstranit rozpory v žalobcově výpovědi, pokud jde o časové vymezení událostí, které jej přiměly opustit zemi původu (a tedy od základů změnit jeho život), nepodařilo se to. Je třeba zdůraznit, že se nejedná o určení přesného data jednotlivých událostí, ale pouze o vymezení určitého období, kdy se události staly. Poprvé, když byl žalobce na tyto události dotazován, uvedl taková tvrzení, z nichž vyplývalo, že od nich neuplynul ještě ani jeden rok. Při opakovaném pohovoru uvedl, že se ty stejné události staly minimálně o celý jeden rok dříve. Na žalobce nebyl kladen požadavek, aby si vybavil události, k nimž došlo již před značnou dobou (např. události z dětství). Měl si vybavit pouze to, kdy nastaly skutečnosti, které jej bezprostředně přiměly opustit zemi původu. Žalobce přitom není nevzdělaný, uvedl, že v zemi původu nepracoval a chodil do školy, přebýval kvůli tomu na internátu ve městě Abbottabad. Údaje, které uvedl při prvním pohovoru, kdy lze očekávat, že je měl ještě čerstvě v paměti a při jejich vybavování by nemělo dojít k podstatnějšímu zkreslení, jsou vyvráceny důkazy předloženými samotným žalobcem (datum vydání cestovního dokladu). Při opakovaném pohovoru situoval uváděné skutečnosti z hlediska časového podstatně odlišně, přičemž nebyl schopen rozpory vysvětlit. Lze poukázat na to, že při prvním pohovoru uvedl, že chodil do školy ve městě Abbottabad od roku 2017, chodil tam asi rok a 4 měsíce. K oběma útokům na něj došlo v tomto městě (poprvé na hlavní ulici, podruhé přímo na internátu). Tvrzení uvedené při opakovaném pohovoru, že k popisovaným událostem došlo na přelomu let 2016 a 2017, je evidentně v rozporu i s tím, že v roce 2017 měl teprve nastoupit do školy v Abbottabad, kam měl docházet déle než rok.

[42] Další vnitřní nekonzistence žalobcovy výpovědi se týká odlišné prezentace žalobcova problému. Při prvním pohovoru prezentoval svůj příběh tak, že jeho rodina ani on osobně neměl v zemi původu žádné problémy. Pouze jednou se stalo, že na ulici hovořil s dívkou ze sousedství, což bylo džirgou vyhodnoceno jako nemravné, a proto džirga rozhodla, že jak tato dívka, tak žalobce musí být podle kmenových tradic zabiti. Nejprve

byla zabita svojí rodinou dívka, poté se její příbuzní dvakrát pokusili zabít žalobce, aby vykonali krevní mstu. Žalobce výslovně uvedl, že nikomu jinému z jeho rodiny nic nehrozí, je to výlučně osobní problém žalobce, neboť jen na něj se vztahuje rozhodnutí džirgy.

[43] Naproti tomu při seznámení s podklady rozhodnutí dne 14. 7. 2020 uvedl, že z jeho rodiny byli už 3 bratři zavražděni kvůli krevní mstě. Nejedná se pouze o rodinný konflikt, ale o kmenové třenice a o vraždy ze cti. Výslovně uvedl, že jeho případ je medializován v pákistánských médiích i BBC. V písemném vyjádření ze dne 20. 7. 2020 k tomu uvedl, že jeho případ byl stěžovatelem nazván trochu zjednodušeně „rodinným problémem“, což je zavádějící. Ocitl se mezi krevní mstou mezi dvěma velkými kmeny. V tomto bolestném a krvavém příběhu ztratil žalobce již 3 bratry, kteří byli zabiti. Členové jeho rodiny aktivně usilovali o zrušení krevní msty. Rodina je neustále v obavě o svůj život a na ekonomickém dnu, neboť ztratila 3 živitele. Asi před dvěma měsíci byl zabit žalobcův bratranec, nic nespáchal, ale i on se stal obětí krevní msty. Přiložené zprávy z médií popisují příběh, jehož součástí se žalobce stal. Tento příběh změnil život žalobcovy rodiny, uvedl je do neustálého strachu, bolesti a deprese z obav o vlastní život, existenci a o blízké. Příběh vzbudil velkou pozornost médií, pro jeho krutost a snahu žalobcovy rodiny postavit se zvykům a obyčejům.

[44] Při opakovaném pohovoru dne 12. 8. 2020 uvedl, že před 9 měsíci byl zabit jeho bratr A., který ho zastupoval u soudu. Rodina dívky, která byla kvůli žalobci zabita, mu vyhrožovala, aby toho nechal, neboť podle tradice musí být zabiti oba viníci. To A. odmítal, a byl tak zabit. Bratr N. společně s bratrancem A. byli zabiti dříve, asi před 4 nebo 4,5 lety. Lidé, kteří zabili N. s A., jsou ze stejného kmene, s nímž má potíže i žalobce. Jméno kmene ovšem žalobce nezná. Bratr A. se pokoušel zrušit krevní mstu, obrátil se prostřednictvím najatého právníka na soud, ale na soudu jsou většinou nevzdělaní soudci, kteří striktně dodržují dlouholeté tradice. Pak žalobce upřesnil, že řízení u soudu nebylo zahájeno, A. zemřel dříve, jen o tom hovořil v médiích, najal právníka, ale dál se to nedostalo. K zaslaným internetovým odkazům uvedl, že zpráva BBC se týká jeho bratra N. a bratrance A., kteří uspořádali párty, kde spolu tančili. Někdo to natočil na video a kvůli tomu byly zabity přítomné dívky a žalobcovi příbuzní. Kvůli vraždě těchto příbuzných začal veřejně vystupovat bratr A. proti vraždám ze cti obecně.

[45] Žalovaný si opatřil překlad článku časopisu Herald z 4. 6. 2019, který popisuje dopady videa z roku 2010 zachycujícího čtyři dívky zpívající kohistánskou píseň a chlapce, který tančil kolem nich. Video se začalo šířit v květnu 2012. Tancující chlapec a chlapec, který scénu natáčel, N. a Y. byli v soudním řízení zproštěni viny a stále žijí. Jejich bratr A. vystupoval veřejně proti krevní mstě. V roce 2013 byli další 3 A. bratři S. W., S. F. a R. zabiti, ačkoliv neměli s videem vůbec nic společného, a tak se domnívali, že jim nic nehrozí, lidová tradice nevyžadovala jejich smrt. Po požáru jednoho domu v roce 2017, z něhož byl obviněn, strávil A. 16 měsíců ve vězení. Poté, co byl v únoru 2019 soudem zproštěn viny, ho propustili. Doma však strávil necelý měsíc a dne 6. 3. 2019 byl zavražděn.

[46] Jakkoliv žalobce přiznal, že se předložené články, popisující A. boj proti tradicím, přímo nezmiňují o něm, tvrdil, že A. je jeho bratr a případ se týká dalšího jeho bratra a bratrance, kteří byli zavražděni před 4,5 lety. Uváděl, že jeho vlastní případ byl medializován v pákistánských médiích a BBC.

[47] Stěžovatel za pomoci zprávy o zemi původu (článku z časopisu Harald) a doplňujícího pohovoru provedeného s žalobcem vyvrátil, že by příběh, v němž vystupoval A., jakkoliv souvisel s rodinou žalobce. Poukázal především na žalobcovo tvrzení, že jeho otec je stále živ, kdežto A. otec je podle článku již 20 let mrtvý. Dále poukázal na rozdílná jména žalobcových bratrů, které uvedl při pohovoru, a jména A. bratrů uvedených v článku. Nad rámec toho lze doplnit, že podle žalobce jeho bratr a bratranec, kteří jsou na videu, zemřeli v roce 2016 (při pohovoru dne 12. 8. 2020 žalobce uvedl, že se to stalo před 4 lety nebo 4,5 lety). Podle zpráv o zemi původu (článku v časopisu Harald) jsou muži přímo související s videem stále naživu. Naopak zemřeli tři jiní A. bratři, a to již v roce 2013. Dále žalobce při opakovaném pohovoru uvedl, že jeho bratr A. zemřel před 9 měsíci (tj. v listopadu či prosinci 2019), ovšem podle zpráv o zemi původu byl A. zastřelen 6. 3. 2019. Navíc v době, kdy byl žalobce odsouzen džirgou k smrti (tedy za předpokladu, že se to stalo v roce 2018, jak původně tvrdil), byl A. ve vězení a na svobodě strávil jen necelý měsíc v únoru 2019. To již byl žalobce v České republice. Nejeví se tedy vůbec pravděpodobné, že by v tomto krátkém čase A. medializoval žalobcův případ, najal právníka a chystal se na soud.

[48] Tvrzení žalobce rozvíjená od seznámení s podklady dne 14. 7. 2020 až do konce řízení před stěžovatelem jsou lživá. Žalobce tvrdil, že jeho případ je medializován, k čemuž předložil internetové články. K nim pak ovšem sám uvedl, že vlastně o něm vůbec nehovoří, nýbrž pouze popisují problémy jeho rodiny a dokládají, že v zemi původu skutečně dochází k vraždám ze cti. Stěžovatel nicméně prokázal, že A., jehož osud je popisován v článcích, není žalobcovým bratrem. Stěžovatel ve svém rozhodnutí pečlivě vyložil (a Nejvyšší správní soud výše jeho argumentaci ještě posílil), že žalobce v řízení lhal. Žalobce tento závěr nenapadl, nepoukázal na žádné chyby v úsudku stěžovatele, pokud jde o hodnocení této části jeho výpovědi. Krajský soud se s touto lží vypořádal tak, že ji zhodnotil jako pokus o gradaci žalobcova případu a snahu doložit, že v zemi původu skutečně dochází k vraždám ze cti. Tomuto hodnocení nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. Naopak se ztotožňuje s hodnocením stěžovatele, že žalobcův pokus zasadit jeho osobní potíže do širšího kontextu problémů celé jeho rodiny, která je v dlouhotrvajícím krvavém sporu s jiným kmenem, jenž je založen na žalobcově lži, zásadním způsobem vyvrací jeho obecnou věrohodnost. Jestliže žalobce lhal, pokud jde o propojení jeho případu s osobou A. a jeho rodinou, lze se legitimně domnívat, že lhal i ohledně svých vlastních potíží, zejména v situaci, kdy nebyl schopen věrohodně časově zasadit události, kvůli nimž odešel ze země.

[49] Stěžovateli lze přisvědčit dále v tom, že důvod k pochybnostem o věrohodnosti žalobce zakládá i skutečnost, že při prvním pohovoru uvedl jméno dívky, kterou spolu s ním džirga odsoudila k smrti a jejíž rodinní příslušníci se pokusili vykonat vůči němu krevní mstu, kdežto při opakovaném pohovoru po roce a půl uvedl, že jméno této dívky

zapomněl. Vzhledem k tomu, že s dívkou jsou spojeny všechny události, kvůli nimž musel uprchnout ze země původu, aby si zachránil vlastní život, není věrohodné žalobcovo vysvětlení, že její jméno zapomněl. Ačkoliv neměl s dívkou žádný vztah (jakkoliv v žalobě v rozporu s tím, co se pokoušel vysvětlit ve správním řízení, tvrdí, že s ní měl poměr), zasáhla do jeho života osudovým způsobem, a pro žalobce se musela stát „nezapomenutelnou“. Nejpozději od okamžiku, kdy žalobce učinil ze svého příběhu součást dlouholetých kmenových sporů, přestalo být uvěřitelné (plausibilní), že nezná jméno či jiné označení tohoto kmene, který způsobil smrt několika bratrů a bratranců (v článku časopis Herald jsou přitom zmiňována jména kmenů zapletených do sporu).

[50] Další skutečnosti, na které stěžovatel ve svém rozhodnutí poukázal, tedy že žalobce nezná věk některých osob (rodičů), jejich příjmení a přesný příbuzenský vztah (bratr vs. bratranec), nemusí dle Nejvyššího správního soudu zakládat jeho nevěrohodnost. Stěžovatel totiž rezignoval na hlubší porozumění kulturním determinantům pojetí času, jmen a rodinných vazeb, a tudíž si ani nemohl učinit ucelený, tím méně správný obrázek o věrohodnosti těchto dílčích tvrzení. Pokud stěžovatel chtěl výše uvedené informace o jménech, věku a příbuzenských vazbách zahrnout mezi měřítka věrohodnosti výpovědi, měl opustit jejich eurocentrické chápání a vyhodnotit je na základě řádně zjištěných informací o sociokulturních poměrech v zemi původu. Jde-li o stěžovatelem naznačené rozpory v otázce, zda žalobce vyhledal pomoc v zemi původu (resp. proč tak neučinil), ty nemá Nejvyšší správní soud za významné. Žalobce sice nejprve uvedl, že se na policii obrátil, následně však při tomtéž pohovoru upřesnil, že se na policii obrátila jeho rodina, on osobně však nikoliv. Pozdější tvrzení lze považovat za upřesnění prvotní informace, neboť žalobce nemusel vědět, že pro posouzení věci může být významné, kdo konkrétně se v jeho záležitosti na policii obrátil. Stěžovatel dále nepovažuje za uvěřitelné žalobcovo vysvětlení, proč se neobrátil na policii sám. To však patrně vychází z jeho závěru, že v zemi původu existuje dostupná a účinná policejní ochrana, což ovšem žalobce po celé řízení zpochybňoval a k čemuž by bylo zapotřebí shromáždit podrobnější informace (viz výše).

[51] Bez ohledu na tuto dílčí korekci závěrů stěžovatele dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatel správně vyhodnotil celkovou nevěrohodnost žalobce. Naopak závěr krajského soudu je v tomto ohledu nesprávný, neboť je opřen výlučně o setrvalost základní linky příběhu, aniž by byla posuzována celková žalobcova věrohodnost v kontextu zásadních rozporů jeho výpovědi, na které stěžovatel poukázal ve svém rozhodnutí.

[52] Z výše uvedeného vyplývá, že vnitřní konzistence žalobcovy výpovědi je zásadním způsobem narušena, a to do té míry, že zasahuje celkovou věrohodnost žalobcova azylového příběhu. Závěr stěžovatele, že žalobce v důsledku absence věrohodné výpovědi neprokázal, že mu v zemi původu hrozí pronásledování či vážná újma, plně obstojí, a to aniž by bylo zapotřebí opatřovat další zprávy o zemi původu. Krajský soud tedy zásadně pochybil, pokud zrušil rozhodnutí stěžovatele. Jakkoliv Nejvyšší správní soud výše uvedl, že dva důvody, o něž stěžovatel opřel výrok svého rozhodnutí, neobstojí (resp. jsou zatíženy vadou řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu), postačí, že třetí důvod spočívající v neprokázání žalobcových tvrzení obstojí. Tento důvod je sám o sobě dostatečný pro rozhodnutí, že se žalobci neuděluje azyl ani doplňková ochrana.

[53] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že krajský soud rozhodl v rozporu s ustálenou judikaturou, což zakládá přijatelnost kasační stížnosti a současně i její důvodnost.

IV. Závěr a náklady řízení

[54] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou. Rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty prvé s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[55] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu